

การพัฒนา รูปแบบสถาบันอุดมศึกษา ในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบันพระบรมราชชนก Higher Education Development Model of Colleges, Praboromarajchanok Institute, Under the Jurisdiction of the Ministry of Public Health

ปัทมา ทองสม* รุ่งรังษี วิบูลชัย**
เพชรมนี วิริยะสีบพงศ์** กุลธิดา กุลประทีปปัญญา***
Pattama Thongsom* Rungrungsee Vibulchat
Petchmanee Wiriya-serbpong** Kunthida Kulprateepanya***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์สภาพการณ์และรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาของสถาบันพระบรมราชชนก 2) พัฒนารูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุขของสถาบันพระบรมราชชนก และ 3) ประเมินความสอดคล้องของรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุขของสถาบันพระบรมราชชนกกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนาด้วยการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) มีทั้งหมด 3 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์สภาพการณ์และตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของสถาบันพระบรมราชชนก 2) การศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับรัฐบาล และ 3) การตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุขกับข้อมูลเชิงประจักษ์ การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร 20 เท่าของตัวแปร ได้จำนวน 1,600 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ตามสัดส่วนประชากรสายบริหาร สายวิชาการ และสายสนับสนุน ของสถาบันพระบรมราชชนก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 2 ชุด ใช้ในการจัดกลุ่มตัวแปร และตรวจสอบรูปแบบซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น และผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 และ 0.86 ตามลำดับ ในการตรวจสอบรูปแบบฯ ใช้การวิเคราะห์ห่อองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis Model) ด้วยโปรแกรม LISREL

ผลการวิจัย

1. การบริหารจัดการการศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข มีปัญหาในการบริหารวิชาการมากที่สุด คือ ไม่คล่องตัวในการพัฒนาหลักสูตร และผลงานวิจัย/วิชาการในระดับมากถึงมากที่สุด

2. รูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบันพระบรมราชชนก ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย องค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.79 – 0.96 ดังนี้ 1) การบริหารจัดการทั่วไป 2) การพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ 3) สถานสถาบันอุดมศึกษา 4) สมรรถนะ 5) การแสวงหาอาจารย์ที่เป็นคนเก่ง/เชี่ยวชาญเฉพาะและคนดี 6) การให้บริการวิชาการ 7) การบริหารงานบุคคล และ 8) การบริหารงบประมาณ การเงิน การพัสดุ และทรัพย์สิน

3. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบันพระบรมราชชนก กับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าดัชนีความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.60 ค่า AGFI เท่ากับ 0.58 ค่า SRMR เท่ากับ 0.07 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.08 ค่า NNFI เท่ากับ 0.98 ค่า NFI เท่ากับ 0.98 ค่า CFI เท่ากับ 0.98 และค่า PNFI เท่ากับ 0.95

ข้อเสนอแนะต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ ผู้บริหารและบุคลากรสามารถนำรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบันพระบรมราชชนก ไปใช้ในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษา ของสถาบันพระบรมราชชนก ให้สอดคล้องและรองรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และ Thailand 4.0 ผ่านการวางแผน บริหารจัดการสถาบันพระบรมราชชนกในกำกับกระทรวงสาธารณสุข เพื่อยกระดับ ผลลัพธ์การดำเนินงานจากการเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบันพระบรมราชชนกให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ สถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข

* นักวิชาการศึกษาคำนาถการพิเศษ รักษาการในตำแหน่งนักวิชาการศึกษาเชี่ยวชาญ สถาบันพระบรมราชชนก

** พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ สถาบันพระบรมราชชนก

*** พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์

ABSTRACT

This mixed method research aimed to 1) analysis both current situation and educational administration model 2) develop a higher education development model of colleges, Praboromarajchanok Institute, under the jurisdiction of the Ministry of Public Health, and 3) investigate the higher education development model by a mixed method research methodology. The mixed method research methodology had 4 steps 1) situational Analysis and Variables Related to the Management of the Praboromarajchanok Institute 2) theory and concept analysis of Higher Education Institution both government and private universities from at least 10 years experiences of 7 experts 3) validation of conformation of the higher education institution model in the Ministry of Public Health with empirical data. Sample size was calculated by 20 times of the variables. There were 1,600 participants gained by population-based stratified random sampling from three groups: administrative, academic, and support staff of the Praboromarajchanok Institute. Data were gained from 2 questionnaires developed by the researcher. The content of questionnaire was validated by 7 experts, with IOC score of 0.80 to 1.00. The questionnaire reliabilities were .93 and .86 (respectively) by the Cronbach's Alpha Coefficient. Data of model development were analyzed by Confirmatory Factor Analysis with LISREL program.

The results revealed that :

1. The most problematic issue was educational administration which was no freedom of flexibility to develop Colleges' curriculums, researches and academic works at the score of high to highest level
2. Higher Education Development Model of Colleges under the Jurisdiction of the Praboromarajchanok Institute had 8 elements (with weighted between 0.79-0.96). They were: 1) General Management 2) Academic Excellence Development 3) Higher Education Council 4) Academic Advisory Board 5) Professors/Professors/Professionals recruitment 6) Academic Services 7) Personnel management and 8) budget, finance, procurement/supplies and property management.
3. The results of the examination of the suitability of the higher education development model with empirical data showed that: GFI = 0.60, AGFI = 0.58, the Standardized Root Mean Square Residual (SRMR) = 0.07, RMSEA = 0.08, NNFI = 0.98, NFI = 0.98, CFI = 0.98, and PNFI = 0.95.

Recommendations for applying research results: both administrators and academic staff of the Praboromarajchanok Institute under jurisdiction of the Ministry of Public Health can apply this development model of higher education, in order to: 1) properly develop of educational management system 2) be consistent and 3) support the policy of “21st century education” and “the Thailand 4.0” through the administration planning in order for increasing the operational results focusing on effective and efficient of the higher education performance.

Keywords : Model Development, Higher Education under the Jurisdiction of the Ministry of Public Health

* Senior Professional Academic in acting as Expert Academic, Praboromarajchanok Institute

** Senior Professional Nurse, Praboromarajchanok Institute

*** Senior Professional Nurse, Boromarajonani Nursing College , Sapphasitthiprasong

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันอุดมศึกษานับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนากำลังคนให้แก่ประเทศ จากกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ตลอดทั้งสภาพการณ์แข่งขันที่ไร้พรมแดน ส่งผลกระทบต่อสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมดังกล่าว และคำนึงถึงคุณภาพการจัดการศึกษาที่เอื้อต่อคุณภาพบัณฑิต ที่สามารถแข่งขันและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมเพื่อความอยู่รอดในปัจจุบันและอนาคต¹

สถาบันพระบรมราชชนกเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีภารกิจตามกฎหมายกระทรวง คือ การผลิตและพัฒนาากำลังคนด้านสุขภาพให้กับสถานบริการสุขภาพที่กระจายอยู่ทั่วประเทศปีละ 8,000-10,000 คน² ที่ผ่านมาสถาบันพระบรมราชชนกมีการบริหารจัดการภายในหน่วยงานด้วยระบบราชการพลเรือน ซึ่งมีกลไกในระบบควบคุมและกำกับดูแลตามกฎหมายระเบียบที่ไม่สอดคล้องกับการจัดการระดับอุดมศึกษา ไม่เอื้อต่อการบริหารจัดการงานวิชาการและการบริหารงานบุคคลที่ต้องการความยืดหยุ่น ความคล่องตัว และความเร็วในการดำเนินงาน เพื่อให้ทันกับการแข่งขันและความก้าวหน้าทางวิชาการที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้³

กระทรวงสาธารณสุขจึงจัดทำแผนยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข ระยะยาว 20 ปี (พ.ศ.2560-2580) โดยระบุแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูประบบสุขภาพที่รองรับการให้บริการสุขภาพ รวมทั้งการปฏิรูปการบริหารจัดการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เพื่อขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงสาธารณสุข นอกจากนี้ กระทรวงสาธารณสุขยังได้กำหนดยุทธศาสตร์และยื่นคำขอจัดตั้งสถาบันพระบรมราชชนกเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของกระทรวงสาธารณสุขต่อคณะรัฐบาล

ซึ่งกระบวนการดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานพัฒนาระบบราชการ(กพร.) เพื่อให้การบริหารจัดการของสถาบันพระบรมราชชนกมีประสิทธิภาพและรองรับการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงสาธารณสุขดังกล่าว⁴ จึงมีผลให้สถาบันพระบรมราชชนกต้องศึกษารูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของกระทรวงสาธารณสุข ปรับปรุงโครงสร้างและรูปแบบองค์กรเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข⁵

นอกจากนี้ สาเหตุอีกประการหนึ่งของการเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุขของสถาบันพระบรมราชชนก เพราะประสบปัญหาของการดำเนินงานเพื่อผลิตกำลังคนให้แก่กระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ ขาดความคล่องตัวในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรที่ผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับปรัชญาของกระทรวงสาธารณสุข ที่มุ่งเน้นการผลิตกำลังคนที่จะออกไปปฏิบัติงานในหน่วยงานสุขภาพในชุมชน ทั้งนี้เพราะวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกไม่เป็นนิติบุคคล จึงต้องไปสมทบกับสถาบันการศึกษาที่เป็นนิติบุคคลเพื่อให้สถาบันการศึกษาดังกล่าวรับรองการให้ปริญญาบัตรของวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ส่งผลให้วิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกต้องปฏิบัติตามนโยบายการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสถาบันการศึกษาที่เข้าไปสมทบด้วย รวมทั้งเกิดข้อจำกัดในการบริหารจัดการเงินและทรัพย์สินของวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ที่เกิดจากการให้บริการวิชาการของบุคลากร เพราะต้องปฏิบัติตามระเบียบการเงินของหน่วยงานที่เป็นหน่วยงานราชการอย่างเคร่งครัด ส่งผลให้อาจารย์และบุคลากรไม่สามารถแสวงหารายได้ให้แก่วิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกได้ อันนำไปสู่การบริหารทรัพยากรมนุษย์ของวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกอย่างมีข้อจำกัด ส่วนหนึ่งเป็น

เพราะระเบียบราชการไม่เอื้อให้บุคลากรในสังกัดหน่วยงานราชการสามารถแสวงหารายได้จากการใช้ความรู้ ความสามารถของบุคลากร อาทิ ไม่สามารถออกใบเสร็จรับเงินเพื่อให้บริการวิชาการกับหน่วยงานอื่นๆ ทำให้ภารกิจด้านการให้บริการแก่สังคมของสถาบันพระบรมราชชนกมีข้อจำกัด อันนำไปสู่การบริหารงานบุคคลที่ไม่สามารถแสวงหาอาจารย์และบุคลากรที่เป็นคนดีและคนเก่งเข้าปฏิบัติงานในวิทยาลัยสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกได้⁴

การแก้ไขปัญหการบริหารจัดการของวิทยาลัยสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกดังกล่าวมาข้างต้นนั้น นักวิชาการด้านการบริหารจัดการอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า สถาบันการศึกษาควรมีการบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารการเงิน พัสดุและทรัพย์สินที่คล่องตัวโดยการเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับรัฐ⁶⁻⁷ เมื่อเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับรัฐและเป็นนิติบุคคล จะทำให้สถาบันพระบรมราชชนกมีความคล่องตัวในการบริหารวิชาการ/พัฒนาหลักสูตร/การวิจัย/การให้บริการวิชาการแก่สังคม อันจะนำไปสู่การพัฒนาสถาบันพระบรมราชชนกให้ผลิตผลงานวิชาการและกำลังคนที่รองรับการขับเคลื่อนระบบบริการสุขภาพของประเทศได้ รวมทั้งมีความคล่องตัวและยืดหยุ่นต่อการดำเนินงานดังกล่าวได้ ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาและพัฒนาารูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบันพระบรมราชชนก รวมทั้งตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุขของสถาบันพระบรมราชชนก กับข้อมูลเชิงประจักษ์ อันจะนำไปสู่การกำหนดทิศทางการพัฒนาสถาบันพระบรมราชชนก ให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุขต่อไป

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

1. สภาพการณ์และรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาของสถาบันพระบรมราชชนกมีสภาพการณ์การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารการเงิน การบัญชี พัสดุและทรัพย์สิน ของสถาบันเป็นอย่างไร

2. รูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบันพระบรมราชชนก ที่เหมาะสม ประกอบด้วยองค์ประกอบใดบ้าง

3. รูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุขของสถาบันพระบรมราชชนกที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สภาพการณ์และรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษา ของสถาบันพระบรมราชชนก

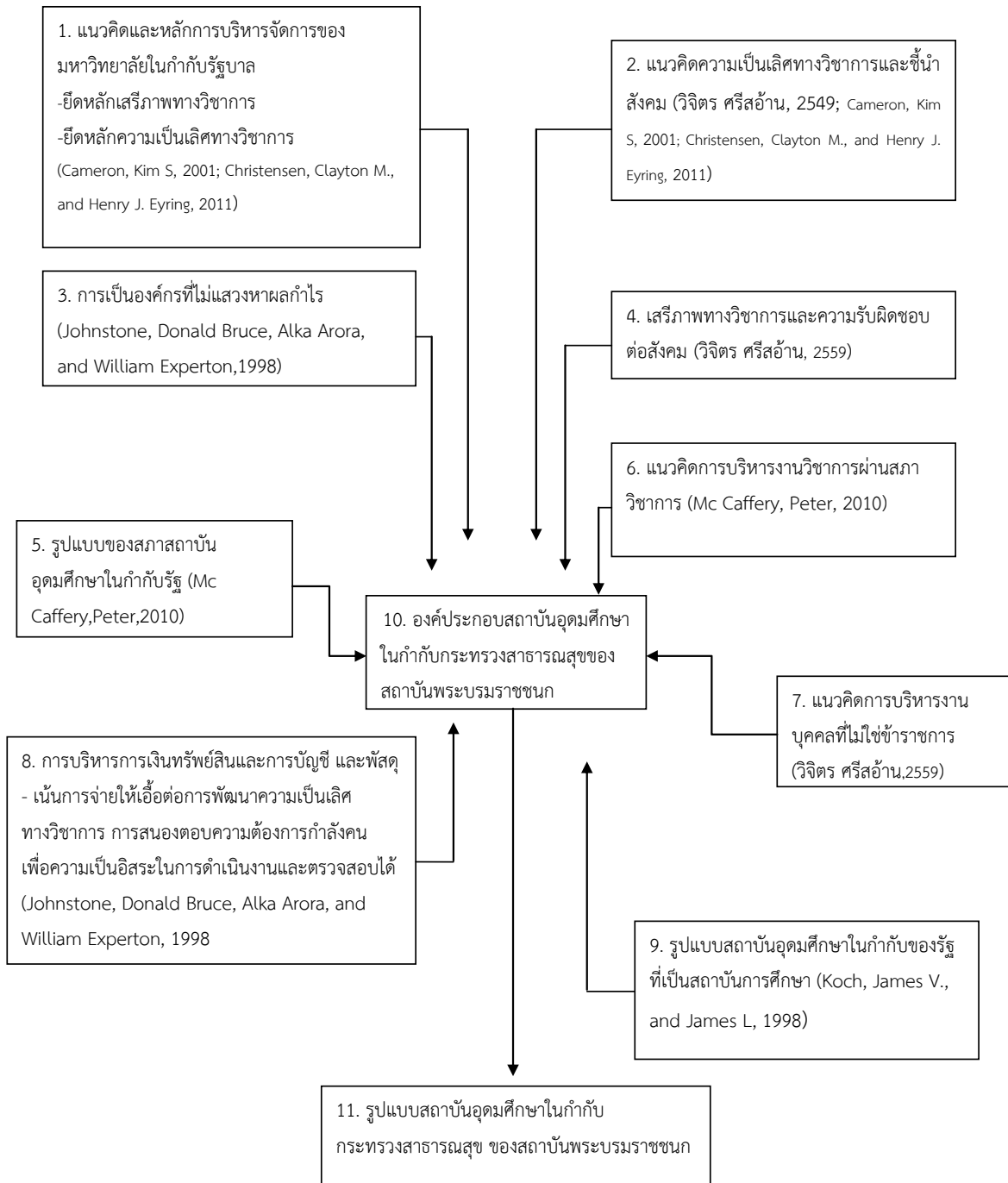
2. เพื่อพัฒนารูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบันพระบรมราชชนก

3. เพื่อประเมินความสอดคล้องของรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุขของสถาบันพระบรมราชชนก กับข้อมูลเชิงประจักษ์

กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษาในกำกับรัฐที่คล่องตัวและยืดหยุ่น ภายใต้การมีเสรีภาพทางวิชาการ ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม⁸ และการเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร⁹ มีรายละเอียดดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย

แนวคิดการเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการปรับระบบการบริหารให้มีความเป็นอิสระ/เกิดความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ เกิดความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อขึ้นนำสังคม มีเสรีภาพทางวิชาการ และความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งต้องใช้การบริหารงานบุคคลที่ไม่ใช่ระบบราชการ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรที่มีศักยภาพทางวิชาการเข้ามาปฏิบัติงานในหน่วยงาน โดยการจัดรูปแบบ การบริหารการเงิน ทรัพย์สินการบัญชี และพัสดุ เน้นหลักความประหยัด ความมีประสิทธิภาพ และความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการ สามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา ตลอดจนสร้างผลลัพธ์ของการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นที่ยอมรับในแวดวงอุดมศึกษา

2. ขอบเขตของการพัฒนารูปแบบ

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

2.1 สสำรวจสภาพการณ์และรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาของสถาบันพระบรมราชชนก ประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

2.1.1 การบริหารวิชาการ

2.1.2 การบริหารงานบุคคล

2.1.3 การบริหารการเงิน การบัญชี พัสดุ และทรัพย์สิน

2.2 ศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับรัฐบาล โดยการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถาบันอุดมศึกษาในกำกับรัฐบาลทั้งในประเทศและต่างประเทศ และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับรัฐบาล จากนั้นจึงนำไปสังเคราะห์เป็นแบบสอบถามก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาตัวแปรแฝง คือ รูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบันพระบรมราชชนก ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ส่งผลต่อรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบันพระบรมราชชนก ซึ่งเป็นตัวแปรที่สังเกตได้หลายตัว และใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ เพื่อจัดกลุ่มตัวแปรและจัดลำดับความสำคัญของตัวแปรก่อน จากนั้นนำผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจมาสร้างเป็นโมเดลรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบันพระบรมราชชนก แล้วจึงดำเนินการตรวจสอบความตรงของรูปแบบดังกล่าว

2.4 ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ที่ดำเนินการสอนนักศึกษา ที่ปฏิบัติงานที่วิทยาลัยพยาบาล วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก และวิทยาลัยการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร จังหวัดปราจีนบุรี นักวิชาการที่ปฏิบัติงานที่ส่วนกลางสถาบันพระบรมราชชนก และบุคลากรสายสนับสนุนที่ปฏิบัติงานที่วิทยาลัยสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ที่ครอบคลุมข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างเหมาบริการ

นิยามเชิงปฏิบัติการ

รูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข หมายถึง โครงสร้างที่แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปร และองค์ประกอบที่อธิบายความสัมพันธ์ของการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบันพระบรมราชชนก ประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้ 1) การบริหารจัดการทั่วไป 2) การพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ 3) สถานสถาบันอุดมศึกษา 4) สภาวิชาการ

5) การแสวงหาอาจารย์ที่เป็นคนเก่ง/เชี่ยวชาญเฉพาะ และคนดี 6) การให้บริการวิชาการ 7) การบริหารงานบุคคล 8) การบริหารงบประมาณ การเงิน การพัสดุและทรัพย์สิน ทั้งนี้มีรัฐบาลให้การสนับสนุน และจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการดำเนินงานของสถาบันพระบรมราชชนก โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้กำกับดูแลการดำเนินงานในภาพรวมของสถาบัน

การบริหารจัดการทั่วไป หมายถึง กระบวนการหรือวิธีดำเนินงานของสถาบันพระบรมราชชนกที่เหมาะสมกับรูปแบบของสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย การเป็นนิติบุคคล และเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐที่ไม่เป็นราชการตามกฎหมาย การแบ่งหน่วยงานภายในที่ครอบคลุมภารกิจทุกด้าน อำนาจและองค์ประกอบของสถาบัน และบทบาทสหสาขาวิชาการ

การพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ หมายถึง กระบวนการหรือวิธีดำเนินงานของสถาบันพระบรมราชชนกที่นำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ได้แก่ การเป็นผู้นำทางวิชาการ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การผลิตผลงานทางวิชาการของอาจารย์ การเผยแพร่ผลงานวิชาการ และการสร้างศูนย์ความเป็นเลิศทางวิชาการ

สภาสถาบัน หมายถึง คณะบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา มีอำนาจสูงสุดในการดำเนินงาน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของสถาบัน รวมทั้งการกำกับมาตรฐาน/คุณภาพ/ความก้าวหน้าทางวิชาการ การเงินของสถาบัน การออกระเบียบข้อบังคับของสถาบัน เกี่ยวกับการบริหารทั่วไป การบริหารบุคคล การบริหารวิชาการ การบริหารการเงิน การพัสดุ และการบริหารทรัพย์สิน รวมทั้งการสรรหาแต่งตั้ง และถอดถอนอธิการบดี การรักษากรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน และการหารายได้ของสถาบัน การอนุมัติปริญญาบัตร การรายงานผลการดำเนินงาน และการเป็นตัวแทนของสถาบันต่อสาธารณะ

สหสาขาวิชาการ หมายถึง ส่วนงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา มีหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตร/มาตรฐาน/คุณภาพการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การเรียนรู้ของนักศึกษา การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพ การกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตร รวมทั้งจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนการสอน และการวัดผลการเรียนรู้ของนักศึกษา และประเมินผลการสอนของอาจารย์ในแต่ละรายวิชา

การแสวงหาอาจารย์ที่เป็นคนเก่ง/เชี่ยวชาญเฉพาะและคนดี หมายถึง วิธีการและหรือกระบวนการเชิญชวนบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในระดับชั้นนำของประเทศมาสมัครเป็นอาจารย์ การประเมินคุณสมบัติของผู้สมัครเป็นอาจารย์ การสัมภาษณ์ผู้สมัครเป็นอาจารย์ กระบวนการประเมินศักยภาพด้านการสอน การวิจัย และการให้บริการวิชาการของผู้สมัครเป็นอาจารย์ ข้อกำหนดสำหรับอาจารย์ผู้ผ่านการคัดเลือก ความก้าวหน้าทางวิชาชีพและตำแหน่งทางวิชาการ

การให้บริการวิชาการ หมายถึง กิจกรรมการดำเนินงานของอาจารย์ที่ให้แก่สังคม ครอบคลุมการให้คำปรึกษา การจัดวางระบบงาน การวิจัย การฝึกอบรมแก่หน่วยงานของรัฐ ธุรกิจเอกชน และต่างประเทศ ทั้งในลักษณะไม่คิดค่าบริการ คิดค่าบริการบางส่วน และคิดค่าบริการเต็มจำนวน การวางยุทธศาสตร์ การให้บริการวิชาการ การตั้งคณะกรรมการเพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างอาจารย์กับผู้รับบริการ และการเผยแพร่/ประชาสัมพันธ์การให้บริการวิชาการของอาจารย์

การบริหารงานบุคคล หมายถึง กระบวนการและหรือวิธีดำเนินงานที่ดึงดูดบุคลากรที่มีความสามารถ การแสวงหาคนเก่ง คนดี การบรรจุ การแต่งตั้ง และการจ้างบุคคลเป็นพนักงานสถาบัน ความก้าวหน้าทางวิชาชีพและวิชาการ การแต่งตั้ง

คณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่บริหารงานบุคคล การกำหนดระบบเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล การกำหนดระบบ อุตสาหกรรมและร้องทุกข์ การประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่เป็นธรรมและตรวจสอบได้ การกำหนดอัตรา ค่าจ้าง ค่าตอบแทน การพัฒนาประสิทธิภาพการ ปฏิบัติงานของพนักงานสถาบัน และการกำหนดวัน ทำงาน และการลา วันหยุดตามประเพณี กำหนด จรรยาบรรณของพนักงาน กำหนดวินัยและกำหนด โทษทางวินัยสำหรับพนักงานสถาบัน หลักเกณฑ์ และวิธีการจ่ายเงินชดเชย

การบริหารงบประมาณ การเงิน พัสดุ และ ทรัพย์สิน หมายถึง กระบวนการและหรือวิธีดำเนินการ ที่เหมาะสมกับรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับ กระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย การสนับสนุน งบประมาณของรัฐบาล การจัดสรรงบประมาณ การเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของสถาบัน การบริหารการเงินของคณะวิชาและสำนักต่างๆ การแสวงหารายได้ และการตั้งกองทุนถาวรเพื่อใช้ ดอกผลในการดำเนินงานของสถาบัน การจัดเงินกู้ เพื่อการศึกษา การพัฒนาระบบบัญชีต้นทุน และการมีระบบการตรวจสอบและประเมินผล การดำเนินงาน ภายใต้หลักความโปร่งใส ประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยและพัฒนา รูปแบบสถาบันอุดมศึกษา ในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบัน พระบรมราชชนก มีรูปแบบการวิจัยและพัฒนาด้วย ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology) คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยวิธีดำเนินการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้กำหนด ขั้นตอนการวิจัยทั้งหมด 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพการณ์และ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของสถาบัน พระบรมราชชนก ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1.1 การวิจัยเพื่อการวิเคราะห์ สภาพการณ์และตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร จัดการของสถาบันพระบรมราชชนก โดยใช้การวิจัย เชิงสำรวจสภาพการณ์ของการบริหารจัดการของสถาบัน พระบรมราชชนก มีกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มผู้บริหาร สถาบัน กลุ่มผู้บริหารวิชาการ กลุ่มผู้บริหารบุคลากร และกลุ่มผู้บริหารงานการเงิน การบัญชี พัสดุและ ทรัพย์สิน จำนวนกลุ่มละ 10 คน รวมทั้งสิ้น 50 คน โดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้เป็นแนวสัมภาษณ์กึ่งมี โครงสร้าง ทั้งนี้ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการ สทนากลุ่มย่อย (Focus group) และวิเคราะห์ ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 1.2 การศึกษาและวิเคราะห์ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบสถาบันอุดมศึกษา ในกำกับรัฐบาล ทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ ด้านการบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ อย่างน้อย 10 ปี จำนวนทั้งสิ้น 7 คน โดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้เป็นแนว สัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง และแบบบันทึกเพื่อวิเคราะห์ เอกสาร ทั้งนี้ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการ สัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบสถาบัน อุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุขของสถาบัน พระบรมราชชนก โดยมีวิธีการดำเนินงานดังนี้

ขั้นตอนที่ 2.1 สังเคราะห์รูปแบบสถาบัน อุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบัน พระบรมราชชนก จากผลการวิเคราะห์เนื้อหาใน ขั้นตอนที่ 1

ขั้นตอนที่ 2.2 ตรวจสอบรูปแบบ โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน เป็นผู้พิจารณาให้ความคิดเห็น ความถูกต้องและความครบถ้วน ของตัวแปรและองค์ประกอบ โดยผู้วิจัยพิจารณาตัวแปรและองค์ประกอบที่ผู้เชี่ยวชาญมีฉันทามติร้อยละ 80

ขั้นตอนที่ 2.3 สร้างแบบสอบถามจากตัวแปรที่เกี่ยวข้องในแต่ละองค์ประกอบ เพื่อถามความเหมาะสมของตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบ จำนวนทั้งสิ้น 80 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐบาล จำนวน 7 คน ผู้วิจัยปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้กับอาจารย์และนักวิชาการสายสนับสนุน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 50 คน และคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Coefficient Alpha's Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.93

ขั้นตอนที่ 2.4 ส่งแบบสอบถามและโครงร่างให้แก่คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์ และได้รับการอนุมัติการดำเนินโครงการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์

ขั้นตอนที่ 2.5 ภายหลังจากการอนุมัติการดำเนินโครงการวิจัย จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แล้ว นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มอาจารย์ ที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยและส่วนกลาง สายสนับสนุน ที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยและส่วนกลาง ภายหลังจากจัดประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดของตัวแปรย่อยในแต่ละองค์ประกอบ ที่ตรงตามบทบาทหน้าที่ของ

บุคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นต่อตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบ ตามความรับผิดชอบและบทบาทของตนเอง จำนวน 1,000 คน ได้แบบสอบถามกลับคืน 962 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.2 ของแบบสอบถามทั้งหมด

ขั้นตอนที่ 2.6 การคัดเลือกตัวแปรแต่ละองค์ประกอบ โดยวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เพื่อหาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างตัวแปรต่างๆในแต่ละด้านหรือแต่ละส่วนประกอบด้วยวิธีการ Exploratory Factor Analysis สกัดตัวประกอบด้วยวิธีองค์ประกอบสำคัญ (Principal Component Method หรือ PC) และหมุนแกนแบบออร์โธกอนอล (Orthogonal) ด้วยวิธีแวนิแมกซ์ (Varimax Rotation) พิจารณาคัดเลือกตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบที่มีค่านำหนักบนตัวแปร (Factor Loading) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.45 และองค์ประกอบแต่ละตัวต้องมีตัวแปรที่บรรยายองค์ประกอบนั้นๆ ตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป¹⁰ ผลการคัดเลือกตัวแปรพบว่า ตัวแปรในทุกองค์ประกอบมีค่านำหนักองค์ประกอบมากกว่าหรือเท่ากับ 0.45 รวมจำนวนทั้งสิ้น 80 ตัวแปร

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุขกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้ ผู้วิจัยคัดเลือกตัวแปรที่ผ่านเกณฑ์ในขั้นที่ 2.6 ไปสร้างเป็นแบบสอบถามชุดที่ 2 และจัดเรียงลำดับตัวแปรที่มีค่านำหนักองค์ประกอบสูงสุด ถึงต่ำสุดในแต่ละด้าน ทั้งนี้แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามระดับความจำเป็นของการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาในกำกับรัฐ ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน จากนั้นนำแบบสอบถาม

ชุดที่ 2 ไปทดลองใช้กับกลุ่มบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมือนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน คำนวณค่าความเชื่อมั่น(Reliability) โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าเท่ากับ 0.86 แล้วนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน นักวิชาการ และบุคลากรสายสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานแต่ละด้านของวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก และส่วนกลางจำนวนทั้งสิ้น 1,600 คน ได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 1,556 คน คิดเป็นร้อยละ 97.25 นำผลมาวิเคราะห์หาค่าประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ของโมเดลรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบันพระบรมราชชนก ด้วยโปรแกรมลิสเรล โดยพิจารณาความกลมกลืนระหว่างข้อมูลเชิงประจักษ์กับโมเดลสมมติฐาน¹¹ ซึ่งสถิติที่แสดงระดับความกลมกลืนขององค์ประกอบด้วยค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ CFI (Comparative Fit Index) มีค่าเท่ากับ 0.98 ซึ่งมากกว่า 0.95 แสดงว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และค่าดัชนีรากที่สองกำลังสองเฉลี่ย (Standard Root mean Square Residual : SRMR) ได้ค่าเท่ากับ 0.07 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย พบว่า

1. สภาพการณ์และรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาของสถาบันพระบรมราชชนก มีข้อค้นพบดังนี้ การบริหารวิชาการพบว่า ส่วนใหญ่วิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกขาดความคล่องตัวในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรที่ผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับปรัชญาของกระทรวงสาธารณสุขมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.92) รองลงมา คือ การบริหาร

งานบุคคลที่ไม่สามารถแสวงหาคนดี คนเก่งเข้ามาเป็นอาจารย์ได้ (ค่าเฉลี่ย 4.89) ส่วนการบริหารการเงิน บัญชี และพัสดุ พบว่า ไม่สามารถแสวงหารายได้จากการผลิตผลงานวิชาการและบริการวิชาการ (ค่าเฉลี่ย 4.78) ตามลำดับ

2. ผลการพัฒนารูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบันพระบรมราชชนก พบว่า 1) การบริหารจัดการทั่วไป ประกอบด้วย ตัวแปรย่อย 8 ตัวแปร ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.91 2) การพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ ประกอบด้วยตัวแปรย่อย 5 ตัวแปร ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.79 3) สภาพสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรย่อย 8 ตัวแปร ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.89 4) สภาพวิชาการ ประกอบด้วยตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.90 5) การแสวงหาอาจารย์ที่เป็นคนเก่ง/เชี่ยวชาญเฉพาะและคนดี ประกอบด้วยตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.96 6) การให้บริการวิชาการ ประกอบด้วยตัวแปรย่อย 7 ตัวแปร ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.94 7) การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วยตัวแปรย่อย 30 ตัวแปร ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.88 และ 8) บริหารงบประมาณ การเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของสถาบันพระบรมราชชนก ประกอบด้วยตัวแปรย่อย 10 ตัวแปร ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.81

3. ผลการตรวจสอบรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบันพระบรมราชชนก ซึ่งมีการตรวจสอบ 2 ขั้นตอน ได้แก่

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการแจกแจงตัวแปรด้วยค่าสถิติพื้นฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความเหมาะสมของวิธีการ/กระบวนการดำเนินงาน (ตัวแปรย่อย) ในแต่ละด้านของการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบันพระบรมราชชนก

ด้วยค่าสัมประสิทธิ์และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งพบว่าตัวแปรย่อยทุกตัวในทุกองค์ประกอบ มีค่าความคิดเห็นในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด และส่วนใหญ่เป็นความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน

3.2 ผลการตรวจสอบรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบันพระบรมราชชนกกับข้อมูลเชิงประจักษ์ อยู่ในระดับยอมรับได้ ดังนี้

1) ค่า RMSEA เท่ากับ 0.08 และค่า Standardized RMR เท่ากับ 0.070

2) ค่า NFI เท่ากับ 0.98 NNFI เท่ากับ 0.98 PNFI เท่ากับ 0.95 CFI เท่ากับ 0.98 IFI เท่ากับ 0.98 GFI เท่ากับ 0.60 และ AGFI เท่ากับ 0.58

3) ค่า Saturated AIC เท่ากับ 6480.00 และค่า Independence AIC เท่ากับ 957244.85

4) ค่า Model CAIC เท่ากับ 22584.54 ค่า Saturated CAIC เท่ากับ 24930.38 และค่า Independence CAIC เท่ากับ 957700.42

5) ค่า Critical N เท่ากับ 145.60

รายละเอียดแสดงดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบันพระบรมราชชนก กับข้อมูลเชิงประจักษ์

องค์ประกอบ	น้ำหนัก องค์ประกอบ (b)	สัมประสิทธิ์ การพยากรณ์ (R ²)	สัมประสิทธิ์ คะแนน องค์ประกอบ (FS)	t
1. การบริหารจัดการทั่วไป	.68**(0.04)	0.83		18.78
1.1 การเป็นนิติบุคคล	1.00**	0.41	.03	17.31
1.2 การแบ่งส่วนงานภายใน ให้ครอบคลุม 4 พันธกิจ	.86**(0.05)	0.49	.06	21.31
1.3 บทบาทหน้าที่สภาสถาบัน	1.00**(0.05)	0.50	.05	21.30
1.4 บทบาทหน้าที่ของสภาวิชาการ	1.04**(0.06)	0.61	.09	18.90
1.5 บทบาทหน้าที่สภาคณาจารย์	1.08**(0.05)	0.69	.12	19.83
1.6 การแบ่งส่วนงานภายในของสถาบัน	1.05**(0.05)	0.71	.13	19.91
1.7 ภารกิจของสถาบัน	1.02** (0.05)	0.72	.14	20.11
1.8 การเตรียมความพร้อมบุคลากร	1.05**(0.06)	0.58	.08	18.53
2. การพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ	.62**(0.03)	0.62		22.40
2.1 การเป็นผู้นำทางการวิจัยและวิชาการ	1.00**	0.70	.10	
2.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ	1.08** (0.03)	0.82	.18	34.43
2.3 การผลิตผลงานทางวิชาการของ อาจารย์	1.19** (0.03)	0.86	.32	36.00

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันรูปแบบสถาบันอุดมศึกษา
ในกำกับกระทรวงสาธารณสุขของสถาบันพระบรมราชชนก กับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ต่อ)

องค์ประกอบ	น้ำหนัก องค์ประกอบ (b)	สัมประสิทธิ์ การพยากรณ์ (R ²)	สัมประสิทธิ์ คะแนน องค์ประกอบ (FS)	t
2.4 การเผยแพร่ผลงานวิชาการของอาจารย์	1.10**(0.03)	0.82	.18	34.44
2.5 การพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศ	1.08**(0.03)	0.75	.12	31.77
3. สถานสถาบัน	.69(0.03)**	0.80		25.20
3.1 อำนาจของสถานสถาบัน	1.00**	0.67	.05	
3.2 คณะกรรมการสถานสถาบัน	1.08**(0.04)	0.75	.04	30.73
3.3 การออกข้อบังคับที่เกี่ยวกับการบริหาร สถาน	1.08**(0.03)	0.77	.06	31.62
3.4 การสรรหา แต่งตั้ง และถอดถอน อธิการบดี	1.09**(0.04)	0.74	.07	30.69
3.5 การจัดการทรัพย์สินและจัดหารายได้	1.11**(0.03)	0.78	.09	32.00
3.6 การอนุมัติปริญญาบัตร	1.12**(0.03)	0.82	.11	33.34
3.7 การรายงานผลการดำเนินของสถาบัน	1.13**(0.03)	0.92	.26	36.64
3.8 การเป็นตัวแทนของสถาบันต่อสาธารณะ	1.10**(0.03)	0.74	.12	33.83
4. สภาวิชาการ	.76**(0.03)	0.82		30.16
4.1 หน้าที่สภาวิชาการ	1.00**	0.87	.15	
4.2 การประกันคุณภาพการศึกษา	1.00**(0.02)	0.89	.18	54.04
4.3 การกำกับติดตามและประเมินผล หลักสูตร	1.05**(0.02)	0.94	.35	61.50
4.4 การจัดทำรายงานผลการจัด การเรียนการสอน วัดประเมินผล	1.05**(0.02)	0.90	.18	54.85
5 การแสวงหาอาจารย์ที่เป็นคนเก่ง/ เชี่ยวชาญเฉพาะและคนดี	.76**(0.03)	0.92		26.62
5.1 การเชิญชวนบุคคลที่มีความรู้ สมัครเป็นอาจารย์	1.00**	.66	.03	
5.2 การประเมินคุณสมบัติการเป็นอาจารย์	1.01**(0.02)	.77	.12	44.01
5.3 การสัมภาษณ์ทัศนคติผู้สมัคร	1.00**(0.03)	.75	.13	29.95
5.4 การประเมินศักยภาพของผู้สมัคร เป็นอาจารย์	.97**(0.03)	.77	.11	28.90

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันรูปแบบสถาบันอุดมศึกษา
ในกำกับกระทรวงสาธารณสุขของสถาบันพระบรมราชชนก กับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ต่อ)

องค์ประกอบ	น้ำหนัก องค์ประกอบ (b)	สัมประสิทธิ์ การพยากรณ์ (R ²)	สัมประสิทธิ์ คะแนน องค์ประกอบ (FS)	t
5.5 การทดลองปฏิบัติงานของผู้สมัครงาน	.88**(0.04)	.41	.03	19.92
5.6 ความก้าวหน้าทางวิชาการการเป็น อาจารย์หรือเทียบเท่า ระดับ 3 – 6	.88**(0.03)	.61	.04	25.81
5.7 ความก้าวหน้าทางวิชาการ การเป็นอาจารย์หรือเทียบเท่า ระดับ 7 – 9	.94**(0.03)	.67	.07	27.63
5.8 ความก้าวหน้าทางวิชาการ การเป็นอาจารย์หรือเทียบเท่า ระดับ 10–11	.94**(0.03)	.73	.12	29.46
6 การให้บริการวิชาการ	.75**(0.02)	.87		30.49
6.1 กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ การให้บริการวิชาการ	1.00**	.83	.19	
6.2 ระดับการให้บริการวิชาการแก่สังคม	.94**(0.03)	.71	.10	35.58
6.3 การมีคณะกรรมการบริหารงาน การให้บริการวิชาการ	1.03**(0.03)	.78	.13	40.06
6.4 การส่งเสริมอาจารย์ ด้านการให้บริการแก่สังคม	.98**(0.03)	.75	.07	37.83
6.5 การเป็นสื่อกลางระหว่างอาจารย์ กับหน่วยงานภายนอก	1.02**(0.03)	.79	.11	40.66
6.6 การถ่ายทอดประสบการณ์ การให้บริการวิชาการแก่อาจารย์	.89**(0.03)	.67	.09	33.50
6.7 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การให้บริการแก่สังคม	.88**(0.03)			
7 การบริหารงานบุคคล	.88**(0.03)			25.71
7.1 การรักษาบุคลากรที่มีความสามารถ และดีไว้ในสถาบัน	.69**	.72	.03	
7.2 การแสวงหาบุคลากรที่เป็นคนเก่งคนดี	.72**(0.01)	.73	.04	49.98
7.3 ระเบียบการบริหารงานบุคคล	.72**(0.03)	.58	.03	26.60
7.4 การเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากร	.76**(0.03)	.61	.02	27.70
7.5 การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ตามความรู้ความสามารถ	.76**(0.03)	.75	.05	33.03

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันรูปแบบสถาบันอุดมศึกษา
ในกำกับกระทรวงสาธารณสุขของสถาบันพระบรมราชชนก กับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ต่อ)

องค์ประกอบ	น้ำหนัก องค์ประกอบ (b)	สัมประสิทธิ์ การพยากรณ์ (R ²)	สัมประสิทธิ์ คะแนน องค์ประกอบ (FS)	t
7.6 การบรรจุแต่งตั้งและการจ้างบุคลากร	.68**(0.02)	.75	.05	33.03
7.7 ความก้าวหน้าทางวิชาการ	.77**(0.02)	.79	.07	34.94
7.8 การมีคู่มือการพัฒนาตำแหน่งทางวิชาการ	.67**(0.02)	.68	.05	30.52
7.9 การมีคณะกรรมการบริหารงานบุคคล	.75**(0.02)	.76	.06	33.68
7.10 ระบบเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการ และประโยชน์เกื้อกูล	.77**(0.02)	.80	.07	35.15
7.11 ระบบอัตรากำลังและร้องทุกข์	.79**(0.02)	.80	.04	35.07
7.12 การประเมินผลการปฏิบัติงานที่เป็นธรรม	.78**(0.02)	.78	.04	34.52
7.13 การกำหนดหลักเกณฑ์การเปลี่ยนตำแหน่ง	.78**(0.02)	.75	.05	33.29
7.14 การประเมินการปฏิบัติงานของพนักงาน	.65**(0.02)	.61	.03	27.94
7.15 อัตรากำลังของกุ่มวิชาการ และกลุ่มทั่วไป	.68**(0.03)	.59	.03	27.05
7.16 การเพิ่มเงินเดือนค่าจ้างประจำปี	.64**(0.03)	.51	.02	24.37
7.17 การถือเป็นการกลับของค่าตอบแทน ของพนักงาน	.65**(0.03)	.56	.03	25.88
7.18 การพัฒนานักงานด้านทักษะ ทักษะ จรรยาบรรณ คุณธรรม และจริยธรรม	.72**(0.02)	.78	.04	24.18
7.19 การพัฒนาประสิทธิภาพ ของพนักงานสถาบัน	.73**(0.02)	.82	.07	36.15
7.20 การกำหนดวันทำงาน วันหยุดของพนักงาน	.70**(0.02)	.77	.07	33.80
7.21 สิทธิการลาของพนักงานสถาบัน	.68**(0.02)	.74	.06	35.80
7.22 การกำหนดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณ ของพนักงานสถาบัน	.70**(0.02)	.80	.05	35.22
7.23 การกำหนดวินัยเพื่อเป็นข้อกำหนด ของพนักงาน	.70**(0.02)	.80	.05	35.26
7.24 การประกาศวินัยให้พนักงาน ทราบอย่างทั่วถึง	.72**(0.02)	.84	.06	36.99

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันรูปแบบสถาบันอุดมศึกษา
ในกำกับกระทรวงสาธารณสุขของสถาบันพระบรมราชชนก กับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ต่อ)

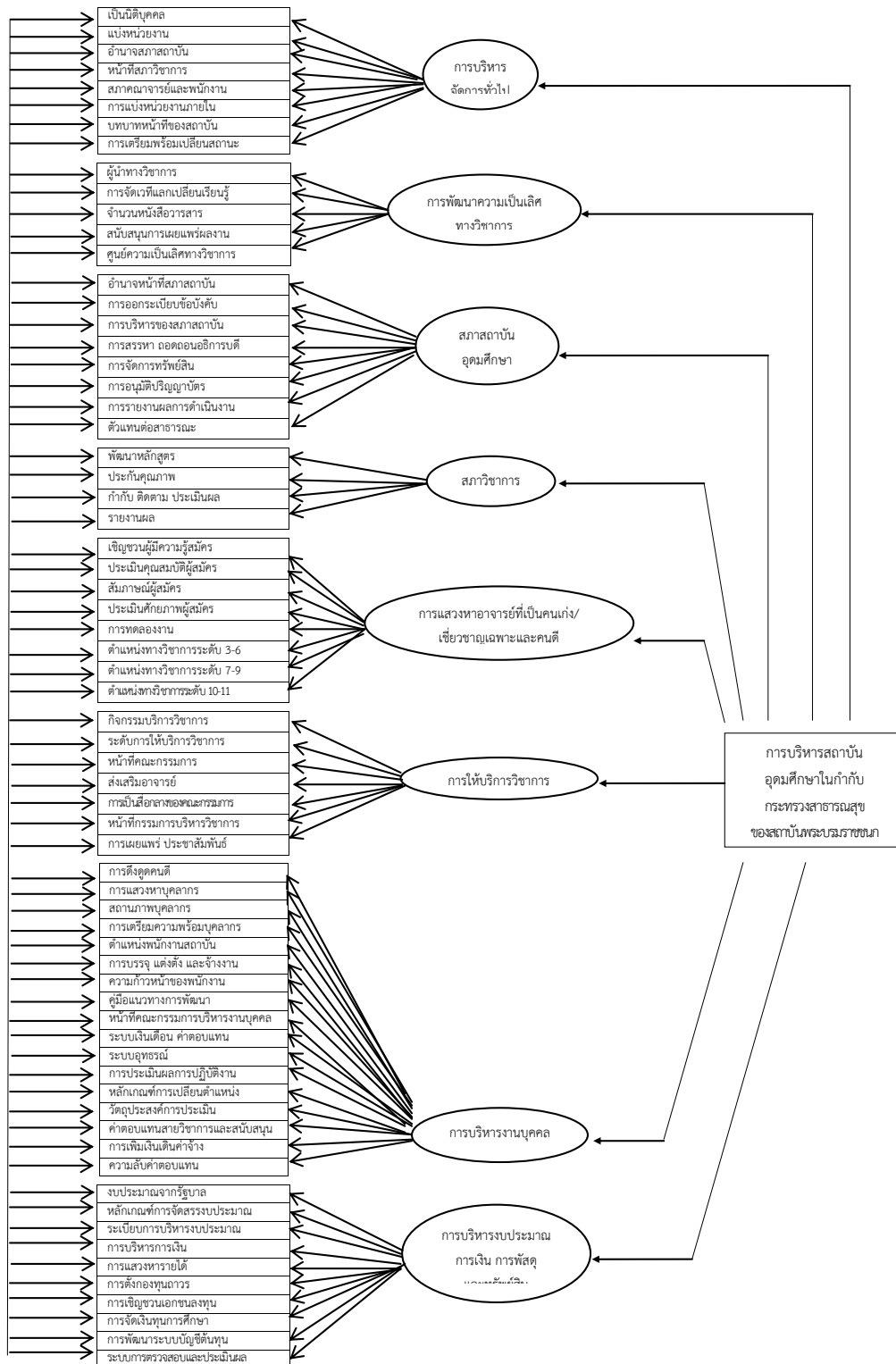
องค์ประกอบ	น้ำหนัก องค์ประกอบ (b)	สัมประสิทธิ์ การพยากรณ์ (R ²)	สัมประสิทธิ์ คะแนน องค์ประกอบ (FS)	t
7.25 การกำหนดโทษทางวินัย สำหรับพนักงาน	.74**(0.02)	.83	.05	36.63
7.26 การประกาศเมื่อพนักงานพ้นสภาพ	.69**(0.02)	.71	.05	31.36
7.27 สวัสดิการพนักงานที่เท่าเทียมราชการ	.61**(0.02)	.54	.03	25.26
7.28 ระยะเวลาการดำเนินการ เมื่อพนักงานประสงค์ลาออก	.65**(0.02)	.67	.04	29.90
7.29 หลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายเงินชดเชย	.66**(0.02)	.64	.02	28.78
7.30 การออกข้อบังคับเกี่ยวกับการอุรุธรณ์ และร้องทุกข์	.69**(0.02)	.73	.04	32.19
8. การบริหารงบประมาณ การเงิน การพัสดุ และทรัพย์สิน	.58**(0.02)	.66		24.77
8.1 การสนับสนุนเงินงบประมาณ ของรัฐบาลที่เพียงพอ	1.00**	.08	.11	
8.2 การจัดสรรงบประมาณที่สร้าง ความเป็นเลิศทางวิชาการ	1.08**(0.02)	.87	.11	43.86
8.3 การจัดสรรงบประมาณตามแผนงาน และโครงการที่ตอบสนองภารกิจ	1.06**(0.02)	.88	.14	44.88
8.4 อำนาจในการบริหารงบประมาณ ของคณะวิชาและสำนัก	1.09**(0.02)	.88	.19	44.68
8.5 การแสวงหารายได้ของสถาบัน	1.05**(0.03)	.79	.10	38.48
8.6 การตั้งกองทุนเพื่อการเรียนการสอน การวิจัย เพื่อการเรียนรู้ของสังคม	1.05**(0.03)	.76	.08	36.97
8.7 การเชิญชวนภาคเอกชนร่วมลงทุน เพื่อการศึกษา	.91**(0.04)	.50	.03	25.03
8.8 การจัดให้มีเงินกู้และทุนการศึกษา สำหรับผู้มีรายได้น้อย	.94**(0.03)	.60	.04	29.25
8.9 การพัฒนาระบบบัญชีต้นทุน	.95**(0.03)	.67	.02	32.41
8.10 การใช้หลักประสิทธิผลประสิทธิภาพ ในการตรวจสอบการดำเนินงาน	1.00**(0.03)	.76	.08	37.25
CFI = 0.98 SRMR = 0.07 P = 1.00				

หมายเหตุ ** p<.01, ค่าในวงเล็บ คือ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE)

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุขของสถาบันพระบรมราชชนก กับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่าน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าเป็นบวก มีค่าต่ำสุดถึงสูงสุด ตั้งแต่ 0.62 ถึง 0.88 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกองค์ประกอบแสดงว่าตัวแปรย่อยทั้ง 80 ตัว เป็นตัวแปรย่อยสำคัญของรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุขของสถาบันพระบรมราชชนก แสดงดังแผนภาพที่ 2

และเมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโดยใช้โปรแกรมลิสเรล พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าดัชนีความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.60 ค่า AGFI เท่ากับ 0.58 ค่า SRMR เท่ากับ 0.07 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.08 ค่า NNFI เท่ากับ 0.98 ค่า NFI เท่ากับ 0.98 ค่า CFI เท่ากับ 0.98 และค่า PNFI เท่ากับ 0.95

แผนภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์โมเดลรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุขของสถาบันพระบรมราชชนกที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงยืนยัน

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยพบว่า สภาพการณ์และรูปแบบการบริหารจัดการของสถาบันพระบรมราชชนก มีดังนี้ ขาดความคล่องตัวในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรที่ผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับปรัชญาของกระทรวงสาธารณสุข มากที่สุด (ร้อยละ 92) รองลงมา คือ การบริหารงานบุคคลที่ไม่สามารถแสวงหาคนดี คนเก่งเข้ามาเป็นอาจารย์ได้ (ร้อยละ 89) ส่วนการบริหารการเงิน บัญชี และพัสดุพบว่า ไม่สามารถแสวงหารายได้จากการผลิตผลงานวิชาการและบริการวิชาการ (ร้อยละ 78) ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะการบริหารดังกล่าวต้องยึดระเบียบราชการ ส่งผลให้การบริหารจัดการของสถาบันพระบรมราชชนกไม่เอื้อต่อการผลิตกำลังคนและผลงานวิชาการ รวมทั้งขยายฐานผู้รับบริการวิชาการได้ค่อนข้างจำกัด สอดคล้องกับการศึกษาของ Alexander, F. King¹² ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดีของมหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกา จึงอยู่บนเงื่อนไขที่สำคัญ คือ ความอิสระทางวิชาการ นั้นหมายถึงมหาวิทยาลัยต้องมีสถานะเป็นนิติบุคคล เพื่อให้มีกฎหมายรองรับการออกข้อบังคับหรือระเบียบที่สอดคล้องต่อการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ให้มีการผลิตกำลังคนที่มีคุณลักษณะบัณฑิตพึงประสงค์ รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแสวงหาคนดี และคนเก่ง มาเป็นอาจารย์ และมีศักยภาพในการผลิตผลงานวิชาการและบริการวิชาการ ที่จัดทำขึ้นเพื่อการพัฒนาประเทศในภาพรวมได้ โดยมีคำตอบแทนในการดำเนินงานที่เหมาะสม เป็นการแสวงหารายได้สมทบให้กับมหาวิทยาลัย เพื่อประโยชน์ทางอ้อมคือ ไม่ต้องเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาจากนักศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้ครอบคลุมรายจ่ายของมหาวิทยาลัย

2. ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุขของสถาบันพระบรมราชชนก มีองค์ประกอบ

8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การบริหารจัดการทั่วไป 2) การพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ 3) สถาปนาบัณฑิตศึกษา 4) สภาวิชาการ 5) การแสวงหาอาจารย์ที่เป็นคนเก่ง/เชี่ยวชาญเฉพาะและคนดี 6) การให้บริการวิชาการ 7) การบริหารงานบุคคล และ 8) บริหารงบประมาณ การเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของสถาบันพระบรมราชชนก สอดคล้องกับ Hentschke, Guilbert C., Vicente M. Lechuga, and William G. Tierney¹³ ที่ได้ศึกษารูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในการกำกับของรัฐในประเทศอังกฤษ พบว่า มีอยู่ 2 รูปแบบ คือ สถาบันอุดมศึกษาที่รัฐควบคุม (State Control Model) และรูปแบบรัฐให้การสนับสนุน (State Supervising Model) ทั้งนี้ เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีรัฐมีอำนาจเพียงควบคุมคุณภาพการศึกษา ส่วนอำนาจในการกำกับการบริหารสถาบันอุดมศึกษา เป็นของสภาสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้สภาสถาบันอุดมศึกษาเป็นองค์กรสูงสุดที่มีหน้าที่บริหารงานตามที่กำหนดในนโยบายและภารกิจ โดยมีขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบ คือ กำหนดหน้าที่และวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา การแต่งตั้งอธิการบดี/ให้การสนับสนุนและควบคุมการดำเนินงานของอธิการบดี การให้ความเห็นชอบในแผนระยะยาวของสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งพิจารณาและตรวจสอบโครงการมาตรฐานการศึกษา การรักษาความเป็นอิสระของสถาบันอุดมศึกษา โดยมีองค์ประกอบหลัก คือ 1) สภาสถาบันอุดมศึกษา 2) สภาวิชาการ 3) การแสวงหาอาจารย์ที่เป็นคนเก่ง/เชี่ยวชาญเฉพาะและคนดี และ 4) การให้บริการวิชาการ รวมถึง Corcoran, Peter Blaze, and Arjen EJ Wals⁸ ซึ่งได้ศึกษารูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในการกำกับของรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า รูปแบบสถาบันอุดมศึกษาเมืองค์ประกอบ ได้แก่ 1) การบริหารจัดการทั่วไป 2) การพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ

3) สถานสถาบันอุดมศึกษา 4) สภาวิชาการ 5) การแสวงหาอาจารย์ที่เป็นคนเก่ง/เชี่ยวชาญเฉพาะและคนดี 6) การให้บริการวิชาการ 7) การบริหารงานบุคคล 8) การบริหารงบประมาณ การเงิน การพัสดุ และทรัพย์สิน

3. ผลการพัฒนารูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบันพระบรมราชชนก พบว่า ทั้ง 8 องค์ประกอบ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบันพระบรมราชชนก ทั้งนี้มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบจากมากที่สุดไปถึงน้อยที่สุด ดังนี้

(1) การแสวงหาอาจารย์ที่เป็นคนเก่ง/เชี่ยวชาญเฉพาะและเป็นคนดี ด้วยค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.96

(2) การให้บริการวิชาการ ด้วยค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.94

(3) การบริหารจัดการทั่วไป ด้วยค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.91

(4) สภาวิชาการ ด้วยค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.90

(5) สถานสถาบันอุดมศึกษา ด้วยค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.89

(6) การบริหารงานบุคคล ด้วยค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.88

(7) การบริหารงบประมาณ การเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของสถาบันพระบรมราชชนก ด้วยค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.81

(8) การพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ ด้วยค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.97

จากผลการวิจัยข้างต้น สะท้อนว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับ 8 องค์ประกอบ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบัน

พระบรมราชชนก สอดคล้องกับหลักการสำคัญของการเป็นสถาบันอุดมศึกษา และการศึกษาวิจัยของอุทุมพร จามรมาน และคณะ¹⁰ เรื่อง การเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยของรัฐเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาล ที่พบว่า รูปแบบการเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยของรัฐเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาล ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับ 1) องค์การบริหารปกครองสูงสุดของมหาวิทยาลัย (สภามหาวิทยาลัย) 2) ผู้บริหาร (อธิการบดี คณบดี หัวหน้าภาควิชา) 3) อาจารย์ (สาย ก.) 4) ผู้ปฏิบัติงานสาย ข.ค. 5) ทรัพยากร (การเงิน การคลัง พัสดุ และครุภัณฑ์) และการตรวจสอบ 6) ระเบียบ/ข้อบังคับรองรับกับพร.บ. ของมหาวิทยาลัย 7) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และ 8) การปรับตัวกิจกรรมจากการเป็นข้าราชการไปสู่การเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย

4. ผลการตรวจสอบรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุขของสถาบันพระบรมราชชนก ได้แก่

4.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ พบว่า รูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบันพระบรมราชชนก ประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักบนตัวแปร (Factor Loading) สูงที่สุดคือ การแสวงหาอาจารย์ที่เป็นคนเก่ง/เชี่ยวชาญเฉพาะและเป็นคนดี ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.96 สอดคล้องกับการวิจัยของ Corcoran, Peter Blaze, and Arjen EJ Wals⁸ โดยพบว่า สภาวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่บริหารงานวิชาการโดยยึดหลักความเป็นเลิศทางวิชาการ ด้วยการแสวงหาและบรรจุแต่งตั้งบุคลากรที่เก่งและเป็นคนดี มีการเลื่อนตำแหน่ง การขึ้นเงินเดือน และต่อสัญญาจ้างที่เน้นผลงานวิชาการของอาจารย์/บุคลากร ซึ่งสำนักงาน

คณะกรรมการการอุดมศึกษากล่าวไว้ว่า การศึกษาระดับอุดมศึกษาถือเป็นการศึกษาระดับสูงสุดที่ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และความทุ่มเททางวิชาการ เพื่อปฏิบัติภารกิจสำคัญของสถาบันในการผลิตบัณฑิต ศึกษาวิจัยเพื่อการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและการพัฒนาองค์ความรู้ ดังนั้นทุกหลักสูตรควรมีอาจารย์ที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอกที่ตรงหรือสัมพันธ์กับหลักสูตรที่เปิดสอนในสัดส่วนที่เหมาะสม

ดังนั้น การกำหนดอัตราเงินเดือน จะต้องพิจารณา Performance Indicator และต้องกำหนดอัตราที่เป็นธรรม เมื่อออกนอกระบบแล้ว สถาบันอุดมศึกษาจะต้องกำหนดให้ชัดเจนว่า ทำอย่างไรจึงจะดึงคนดี คนเก่งที่มีความสามารถเข้ามาให้ได้มากที่สุด ระบบการบริหารงานบุคคลที่ดีจะส่งผลให้บุคลากรทุกคนมีขวัญและกำลังใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากปรับสถานะจากการเป็นสถานศึกษาในระบบข้าราชการพลเรือน เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของกระทรวงสาธารณสุข บุคลากรที่เปลี่ยนสถานะจากข้าราชการเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย สิทธิประโยชน์และสวัสดิการต่างๆ ต้องได้รับเช่นเดียวกันหรือดีกว่าเมื่อเป็นข้าราชการ

4.2 ผลการตรวจสอบรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุขของสถาบันพระบรมราชชนก พบว่า ทั้ง 8 องค์ประกอบมีระดับความเหมาะสมมากถึงมากที่สุด ($\bar{X}=4.98$ S.D.=0.62) และผลการตรวจสอบรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุขของสถาบันพระบรมราชชนกกับข้อมูลเชิงประจักษ์ อยู่ในระดับยอมรับได้ (CFI = 0.98, SRMR = 0.07) ในฐานะตามกฎหมายของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของอุทุมพร จามรมาร และคณะ¹⁰ พบว่า การเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยของรัฐเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับ

รัฐบาล ประกอบด้วย 1) สถาสถาบันอุดมศึกษา 2) สภาวิชาการ 3) การแสวงหาอาจารย์ที่เป็นคนเก่ง/เชี่ยวชาญเฉพาะและคนดี และ 4) การให้บริการวิชาการ 5) การบริหารจัดการทั่วไป 6) การพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ 7) การแสวงหาอาจารย์ที่เป็นคนเก่ง/เชี่ยวชาญเฉพาะและคนดีเพื่อการให้บริการวิชาการและวิจัย 8) การบริหารงานบุคคล รวมทั้งองค์ประกอบเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ การเงิน การพัสดุ และทรัพย์สิน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่เกิดจากแนวคิดทฤษฎีของการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาลทั้งในประเทศและต่างประเทศ ส่งผลให้ผลการตรวจสอบรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุขของสถาบันพระบรมราชชนกสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุขของสถาบันพระบรมราชชนก ประกอบด้วยองค์ประกอบ ทั้ง 8 องค์ประกอบ คำนวณหาค่าดัชนีแปรตั้งแต่ 0.79-0.96 ดังนั้น สถาบันพระบรมราชชนกควรนำ 8 องค์ประกอบไปสู่การปฏิบัติจริง โดยการวางแผนการบริหารสถาบันพระบรมราชชนกในกำกับกระทรวงสาธารณสุข โดยเฉพาะองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด ได้แก่ องค์ประกอบเกี่ยวกับการแสวงหาอาจารย์ที่เป็นคนเก่ง/เชี่ยวชาญเฉพาะและคนดี การให้บริการวิชาการที่มีคุณภาพ และองค์ประกอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการทั่วไป ที่รองรับการเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุข อันจะนำไปสู่การเป็นสถาบันอุดมศึกษาของสถาบันพระบรมราชชนก ให้มีแนวทางการแสวงหาอาจารย์เพื่อให้ได้คนเก่งที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะและเป็นคนดี ซึ่งจะเป็นบุคลากรของสถาบัน

พระบรมราชชนกที่ผลิตกระบวนการให้บริการวิชาการ แก่สังคม รวมทั้งผลิตผลงานวิจัยที่ตอบโจทย์ของระบบสุขภาพของประเทศ และสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการให้สถาบันพระบรมราชชนกในอนาคตได้

2. ผลการพัฒนารูปแบบสถาบันอุดมศึกษา ในกำกับกระทรวงสาธารณสุขของสถาบันพระบรมราชชนก พบว่า ผลการตรวจสอบรูปแบบสถาบันอุดมศึกษาในกำกับกระทรวงสาธารณสุขของสถาบันพระบรมราชชนก กับข้อมูลเชิงประจักษ์ อยู่ในระดับยอมรับได้ (CFI = 0.98, SRMR = 0.07) ดังนั้นผู้บริหารของสถาบันพระบรมราชชนกสามารถนำตัวแปรและองค์ประกอบด้านการบริหารจัดการทั่วไป การพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ การพัฒนาสถานสถาบันอุดมศึกษา การพัฒนาสาขาวิชาการ การแสวงหาอาจารย์ที่เป็นคนเก่ง/เชี่ยวชาญเฉพาะ และคนดี การให้บริการวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของสถาบัน ให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีความพร้อมทั้งด้านการบริหารจัดการวิชาการ ที่ความเป็นอิสระและเกิดความคล่องตัว รวมทั้งเพิ่มประสิทธิผลและความคล่องตัวในการบริหารจัดการที่นำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และตอบสนองการผลิตกำลังคนด้านสุขภาพให้กับระบบสุขภาพ

3. ผลการวิจัย พบว่า เมื่อจำแนกค่าเฉลี่ยของตัวแปรตามความคิดเห็นของบุคลากรสถาบันพระบรมราชชนก เกี่ยวกับระดับความเหมาะสมของตัวแปรย่อยในแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ทุกตัวแปรในทั้ง 8 ตัวองค์ประกอบ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด ผู้บริหารของสถาบันพระบรมราชชนกสามารถนำตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบไปพัฒนาเครื่องมือประเมินสมรรถนะบุคลากรและองค์กรให้ตอบสนองภารกิจของกระทรวงสาธารณสุขต่อไปได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ และความสอดคล้องของรูปแบบสถาบันอุดมศึกษา ในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบันพระบรมราชชนก กับมาตรฐาน และประเมินคุณภาพ การศึกษา กับเกณฑ์คุณภาพการจัดการศึกษา เพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศทางวิชาการของสถาบันพระบรมราชชนก

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการผลักดันให้มีการเปลี่ยนสถานะองค์กร จากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐไปสู่การเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับรัฐ

3. ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาของการนำรูปแบบสถาบันอุดมศึกษา ในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบันพระบรมราชชนก ไปใช้ในวิทยาลัยนาร่อง

4. ควรมีการวิจัยระยะยาวเกี่ยวกับประสิทธิผล และประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบสถาบันอุดมศึกษา ในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ของสถาบันพระบรมราชชนก ในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติ สถาบันพระบรมราชชนก ผ่านคณะรัฐมนตรีและถูกประกาศใช้

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยการสนับสนุนของผู้อำนวยการสถาบันพระบรมราชชนก รวมทั้งผู้อำนวยการและบุคลากรของวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกทุกแห่ง ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณหัวหน้ากลุ่มงานและบุคลากรของส่วนกลางในสถาบันพระบรมราชชนกที่สนับสนุนการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย จนทำให้กระบวนการวิจัยสามารถดำเนินการจนแล้วเสร็จ

REFERENCES

1. Srisa-an,V.Principles and concepts of university governance. Seminar Report, Re form of Thai University Affairs,1995. (Mimeographed) (in Thai)
2. Praboromarajchanok Institute. Praboromarajchanok Institute Business Plan, 2016. (Mimeographed) (in Thai)
3. Praboromarajchanok Institute. Statement on the establishment of the Institute of Praboromarajchanok, the governing body of the Ministry of Public Health, according to the guidelines of the establishment of public organizations, as instructed by the Minister, Nontaburi. (Mimeographed) (in Thai)
4. Praboromarajchanok Institute. Praboromarajchanok Institute Strategic Plan, Nontaburi,2016. (Mimeographed) (in Thai)
5. Strategic office of Ministry of Public Health. 20-years strategic for Ministry of Public Health,2016. (Mimeographed) (in Thai)
6. Cameron, Kim S. “Domains of organizational effectiveness in colleges and universities.” *Academy of Management Journal*, 2001; 24 (1) :25-47.
7. Christensen, Clayton M., and Henry J. Eyring. *The innovative university: Changing the DNA of higher education from the inside out*. John Wiley & Sons, 2011.
8. Corcoran, Peter Blaze, and Arjen EJ Wals. “Higher education and the challenge of sustainability.” Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, 2004; 10 : 0-306.
9. Johnstone, Donald Bruce, Alka Arora, and William Experton. *The financing and management of higher education: A status report on worldwide reforms*. Washington, DC: World Bank, 1998.
10. Chamornman,U.,et al. Preparation of state universities to be a government directing university, Research Fund Institute,1999. (Mimeographed) (in Thai)
11. Wiratchai,N. *Lisrel Model:Statistical Analysis for Research*. 3rd , Chulalongkorn University,Bangkok,1999. (in Thai)
12. Alexander, F. King. “The changing face of accountability: Monitoring and assessing institutional performance in higher education.” *Journal of Higher Education*, 2000: 411-431.
13. Hentschke, Guilbert C., Vicente M. Lechuga, and William G. Tierney. *Non-Profit Colleges and Universities: Their Markets, Regulation, Performance, and Place in Higher Education*. Stylus Publishing, LLC. PO Box 605, Herndon, VA, 20172-0605, 2010.